

หลวงปู่ฝั้น อาจาโร พระผู้สร้างคนให้เป็นคนสมบูรณ์

หลวงปู่ฝั้น อาจาโร เกิดเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2442 ที่บ้านม่วงไข่ ตำบลพรรณา อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เป็นบุตรของเจ้าไชยกุมาร ในตระกูล “สุวรรณรงค์” อดีตเจ้าเมืองพรรณานิคม ในวัยเยาว์ ท่านเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย โอบอ้อมอารี ยืนยันเพียร อดทนต่ออุปสรรค ช่วยเหลือกิจการงานของบิดา มารดา โดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ปฐมหลัง

พระอาจารย์ฝั้นได้เริ่มเรียนหนังสือมาตั้งแต่ครั้งยังอยู่ที่บ้านม่วงไข่ โดยเข้าศึกษาที่วัดโพธิ์ชัย แบบเรียนที่เรียนอ่านได้แก่ มูลบทบรรพกิจเล่ม 1-2 ซึ่งเป็นแบบเรียนที่วิเศษสุดในยุคนั้น ผู้ใดเรียนจบจะแตกฉานในด้านการอ่านเขียนไปทุกคน ปรากฏว่า ท่านมีความหมั่นเพียรในการศึกษาเป็นอันมาก สามารถเรียนอ่านได้รวดเร็วกว่าเด็กอื่น ๆ จนได้รับความไว้วางใจจากอาจารย์ให้เป็นครูสอนเด็กคนอื่น ๆ แทน เวลาอาจารย์มีกิจธุระ

เมื่อจบการศึกษา อ่านออกเขียนได้อย่างแตกฉานแล้ว พระอาจารย์ฝั้นมีความตั้งใจอยากเข้ารับราชการ เพราะในสมัยนั้นเป็นงานที่มีหน้ามีตา ได้รับความเคารพนับถือจากผู้คน แต่ภายหลังได้เปลี่ยนความตั้งใจเดิมเสียโดยสิ้นเชิง เพราะเมื่อครั้งไปเล่าเรียนกับพี่เวยที่ขอนแก่น พี่เวยให้ใช้เอาปืนโตไปส่งให้นิกโกชอยู่เสมอ นิกโกชคนหนึ่งคือ พระยานรงค์ฯ เจ้าเมืองขอนแก่น และข้าราชการอีกบางคน ต่อมาพี่เวยได้ย้ายไปเป็นปลัดขวาที่อำเภอกุดป่อง จังหวัดเลย ครั้นเมื่อท่านเดินทางไปเยี่ยม ก็พบว่าพี่เวยต้องรับโทษจำคุก ข้อหาฆ่าคนตาย เมื่อได้เห็นข้าราชการใหญ่โตได้รับโทษไม่เว้นแม้แต่ผู้ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นถึงพระยานาหมื่น ท่านจึงเปลี่ยนใจ ไม่อยากเข้ารับราชการเหมือนกับคนอื่น ๆ รับลาพี่เวยกลับสกลนครทันที เดินเท้าเปล่า จากจังหวัดเลยผ่านอุดรธานีถึงสกลนคร ต้องนอนค้างอ้างแรมกลางทางถึง 10 คืน

ตั้งแต่นั้น สภาพของบรรดานักโทษที่ท่านประสบมาทั้งโทษหนักโทษเบา กลายเป็นภาพติดตาท่านอยู่เสมอ และนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ท่านรู้จักปลง และประจักษ์ถึงความไม่แน่นอนของชีวิต

ละทางโลก เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์

เมื่อกลับมาจากจังหวัดเลยมาถึงบ้านแล้ว ในปี พ.ศ. 2461 เมื่ออายุได้ 19 ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดโพททอง บ้านบะทอง ขณะที่ยังเป็นสามเณรอยู่นั้น ท่านเอาใจใส่ศึกษาและเคร่งครัดในพระธรรมวินัยเป็นอันมาก คุณย่าของท่านถึงกับได้พยากรณ์ไว้ว่า ในภายภาคหน้า ท่านจะเข้าไปอาศัยอยู่ในป่าวันมัลลชีวิตระหว่างนั้นจะสร้างแต่คุณความดีอันประเสริฐเลิศล้ำค่า จะเป็นผู้บริสุทธิ์ผ่องใส ประชาชนทุกชนชั้น ตั้งแต่สูงสุดจนต่ำสุด ทุกเชื้อชาติศาสนาที่ได้ฟังพระธรรมเทศนาของท่าน จะบังเกิดความเลื่อมใสในตัวท่าน และรสพระธรรมที่ท่านเทศนาเป็นอันมาก

ครั้งอายุครบ 20 ปี ท่านได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ณ วัดสัทธาธิเบศร อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร และได้เริ่มเรียนวิธีเจริญกรรมฐานตลอดพรรษากับพระครูป๋อง ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ หลังออกพรรษา ก็ได้กลับมาพำนักที่วัดโพททอง วัดที่บ้านเกิด และได้เริ่มเรียนรู้การออกธุดงค์และเจริญภาวนากับพระครูสกลสมณกิจ เป็นเจ้าอาวาส ตามเขาลำเนาไพร ตามถ้ำตามป่าช้าต่างๆ ที่เป็นถ้ำวิเวก *เมื่อปฏิบัติอย่างจริงจัง ภิกษุผู้นั้นก็จะพบว่าไม่ย่ำแย่ใจนัก เพราะต้องบริกรรมอยู่ตลอดเวลาด้วยจิตที่เป็นสมาธิ เว้นไว้แต่เวลานอนหลับ และเวลาที่วันจึงหันเท่านั้น*

พบพระอาจารย์ใหญ่แห่งพระสายวัดป่า

ในปี พ.ศ. 2463 พระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต พร้อมด้วยพระภิกษุสามเณรอีกหลายรูปได้ธุดงค์ไปพักที่วัดป่าภูโสภาภคิ อ.พรรณานิคม จ.สกลนคร เหล่าภิกษุและญาติโยมทั้งหลายเมื่อทราบข่าวก็ได้พากันไปนมัสการ และขอฟังพระธรรมเทศนาของท่าน รวมทั้งภิกษุผู้นั้นด้วย

ในครั้งนั้น พระอาจารย์มั่น ได้แสดงพระธรรมเทศนาเบื้องต้นเรื่องการให้ทาน รักษาศีล และการบำเพ็ญภาวนาตามขั้นภูมิของผู้ฟังว่า การให้ทานและการรักษาศีลภาวนานั้น ถ้าจะให้เกิดผลานิสงส์มากจะต้องละจากความคิดเห็นที่ผิดให้เป็นถูกเสียก่อน ด้วยชาวเมืองส่วนใหญ่นับถือภูตผีปีศาจ ตลอดจนเทวดา และนางไม้เป็นสรณะ ท่านจึงได้ยกเอาเรื่องนี้มาเทศนา ว่าเป็นเรื่องที่เหลวไหล ไร้เหตุผล พระอาจารย์มั่นได้แสดงข้อเท็จจริงหักล้างหลายประการ และได้แสดงพระธรรมเทศนาอันลึกซึ้ง จนกระทั่งชาวบ้านเห็นจริง ละจากมิจฉาทิฐิ เลิกนับถือภูตผีปีศาจตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาของพระอาจารย์มั่นจบลง พระอาจารย์ผู้นั้นก็บังเกิดความปีติยินดีและเลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ปวารณาตัวขอเป็นศิษย์ต่อพระอาจารย์มั่นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา รับเอาข้อวัตรปฏิบัติ ถือนุศนควัตรโดยเคร่งครัด กับได้ขอติดสอยห้อยตามท่านอาจารย์มั่น เดินทางธุดงค์ ปฏิบัติธรรมวิปัสสนา ไปทั่วแดนอีสาน ขึ้นเขา ลงห้วย อยู่เป็นเวลาหลายต่อหลายปี

ในช่วงชีวิตบรพชิตของหลวงปู่ ท่านได้ธุดงค์ยังสถานที่ต่างๆ พร้อมการเผยแผ่พระธรรม คำสอน และแนวทางการปฏิบัติที่ร่ำเรียนมาให้กับพระ เณร และญาติโยม จนกระทั่งเป็นที่นับถือศรัทธาของญาติโยมจำนวนมาก และได้รับการได้รับการยกย่องเป็น “อริยสงฆ์” องค์หนึ่ง

ตายเป็นตาย...เป็นพระกับภิกษุฐานกัลลสัตว์ป่า ก็ไม่ใช่พระกับภิกษุฐาน

ครั้งหนึ่ง พระอาจารย์มั่นได้พาสามเณรพรหมออกธุดงค์ โดยตั้งใจจะไปให้ถึงภูเขาควยในประเทสลาว แต่เมื่อข้ามแม่น้ำโขงไปแล้วก็เปลี่ยนใจ เพราะจากการสอบถามทางกับพระภิกษุที่พบเจอระหว่างทาง และชาวบ้าน ก็พบว่า ขณะนี้ฝั่งเศสเข้มงวดกวาดขันการเข้าประเทศมาก ท่านตรองดูแล้วเห็นว่า หนังสือเดินทางก็ไม่มี ใบสุทธิก็มีได้ติดตัวมา หากเกิดเรื่องขึ้นจะลำบาก ญาติโยมที่จะช่วยเหลือก็ไม่มีเพราะต่างบ้านต่างเมือง อีกประการหนึ่ง เมื่อภาวนาออกนอกกลุ่มออกทาง ก็ไม่มีผู้ใดจะปรึกษาแก้ไข เพราะห่างไกลครูบาอาจารย์ จึงตกลงเดินทางกลับ แต่มีได้กลับตามเส้นทางเดิม เลือกเดินไปทางทางเป็นป่าทึบ เลียบฝั่งโขงขึ้นไปทางเหนือ

ทางเดินปรากฏรอยตะกุนของเสื้ออยู่บ่อยๆ ทั้งเก่าทั้งใหม่คละกันไปเรื่อย ยิ่งเมื่อตอนตะวันตกวันลับยอดไม้ มักจะได้ยินเสียงเสื้อคำรามร้องท้อไปทั้งหน้าหลัง แม้จะภาวนาอยู่ตลอดเวลา แต่จิตใจก็อดหวั่นไหวไม่ได้ จนบางครั้งถึงกับภาวนาผิดๆ ถูกๆ เพราะไม่แน่ใจเอาเสียเลย ว่ามันจะโดนเข้าตะครุบเอาเมื่อไหร่

เพื่อให้กำลังใจกล้าแข็งขึ้น พระอาจารย์ฝันได้อุทยานกาฬธอีสานขึ้นมาบทหนึ่ง ซึ่งท่านเคยพูดถึงบ่อยๆ เมื่อครั้งยังเป็นชราวาสว่า **“เสื้อกันโค กันควาย เพ้นชำไกล้ เสื้อกันฮ้าย เพ้นชำไกล”** ซึ่งแปลว่า ถ้าเสื้อกันโคหรือกันควาย เสียร่ำลือจะไม่ไปไกล เพราะเป็นเรื่องธรรมดา คงร่ำลือเฉพาะในหมู่บ้านนั้น ๆ แต่ถ้าหากเสื้อกันคน หรือกันพระก็มีภูฐานแล้ว ผู้คนจะร่ำลือไปไกลมากทีเดียว

สุภาพิศบทนั้น ยังผลให้ท่านข่มความกลัวในจิตใจได้ดีขึ้น ขณะเดียวกันก็บังเกิดความกล้า พร้อมทั้งจะเผชิญเหตุการณ์ พร้อมกับนึกว่า **“เป็นพระก็มีภูฐานกลัวสัตว์ป่า ก็ไม่ใช่พระก็มีภูฐาน”** จนทำให้ท่านและสามเณรที่ติดตามไปข่มสติให้หายกลัวเสื้อได้สำเร็จ

นอกจากนี้ เวลาท่านไปพำนักอยู่ที่วัดใดก็ตาม ปกติจะลงจากกุฏิไปอยู่ตามร่มไม้ ซึ่งเรียกว่า **“อยู่รูกมุล”** เสมอ ตามแนวทางของพระสงฆ์ที่ถือปฏิบัติในชุดงศัตร์อย่างเคร่งครัด จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า **“อยู่กรรม”** คือปฏิบัติจริงจัง ไม่ยอมเดินทางไปไหน

เมื่อครั้งไปพักที่วัดป่านาโสภณ เจ้าอาวาสได้จัดกุฏิถวาย แต่ท่านพักได้คืนเดียวก็พาพระภิกษุที่เดินทางไปด้วย ลงไปทำที่พักใหม่ โดยยกแคร่ขึ้นไต่ร่มไม้ในบริเวณป่าช้า ซึ่งบริเวณนั้นเป็นป่าโปร่งบ้าง ทึบบ้าง สัตว์ป่าต่างๆ ก็ชุมชุมมาก เมื่อภิกษุแต่ละรูปหาที่พักในบริเวณเดียวกันเรียบร้อยแล้ว ท่านก็ถามว่า **“กลัวผีกันหรือเปล่า”** พระภิกษุต่างตอบตามตรงว่า **“กลัว”** แต่แทนที่ท่านจะบอกให้เหยียบเข้ามาพักใกล้ๆ กัน ท่านกลับพาไปหาที่พักกลางป่าช้า ลึกเข้าไปในดงดิบ รอบๆ ที่พักเต็มไปด้วยหลุมศพทั้งเก่าและใหม่ แต่เนื่องจากเคารพและเชื่อฟังในตัวของปู่พื้น พระภิกษุที่ติดตามไปก็จัดทำที่พักโดยมิได้อึดอัดแต่ประการใด ทั้งๆ ที่จิตใจเต็มไปด้วยความหวาดหวั่น

ครั้งหนึ่ง เมื่อพระอาจารย์ฝันพาสามเณรพรหม เดินทางไปนมัสการพระอาจารย์มั่นที่บ้านนาสีดา ต.กลางใหญ่ อ.บ้านผือ จ.อุดรธานี ทั้งๆ ที่ยังไม่ได้อบรมเรียนให้พระอาจารย์มั่นถึงเรื่องราวที่ได้ประสบมา แต่พระอาจารย์มั่นก็สามารถหยั่งรู้ได้อย่างน่าอัศจรรย์ จากการสนทนาตอนหนึ่ง พระอาจารย์มั่นได้กล่าวขึ้นมาเรื่อยๆ ว่า

“ท่านฝัน เณรพรหม ได้ผี ได้เสื้อเป็นอาจารย์นะดีแล้ว ผีกับเสื้อสอนให้รู้วิธีตั้งสมาธิให้มั่นคง สอนให้กำหนดจิตใจให้สงบ รู้เท่าความกลัว ว่าอะไรมันกลัวผี กลัวเสื้อ ถ้าจิตใจกลัว เสื้อมันกับจิตใจคนได้
เมื่อไหร่ มันกับร่างของคนต่างหาก นี่แหละเขาจึงพูดกันว่า ผู้ไม่กลัวตาย ไม่ตาย ผู้กลัวตายต้องตาย กลายเป็นอาหารสัตว์ ที่ท่านฝันใช้ภาวนิตต่างๆ เป็นอุบายอันแยบคาย เตือนจิตใจให้รู้สึกตัวอยู่เสมอ ขณะได้ยินเสียงเสื้อนั้นชอบแล้ว”

ในส่วนของขราวาส หลวงปู่ฝั้นก็เป็นผู้สร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ท่านได้แก้ไขผู้ประพฤติพลาด เกเร เบียดเบียน ข่มเหงรังแก สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่นโดยการใช้อำนาจหน้าที่ในทางมิชอบ ตลอดจนผู้ติดอบายมุขต่างๆ ให้บังเกิดความสำนึกตน และละเว้นจากการประพฤติมิชอบเป็นผลสำเร็จมามากต่อมา

เมตตาบารมีธรรมของท่านแผ่ไปกว้างใหญ่ใหญ่ไพศาล แต่ล่ะปีทีล่องไป ผู้คนที่หลั่งไหลไปนมัสการ ท่านเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในระยะหลังๆ บรรดาสาธุศิษย์และนายแพทย์ได้กราบวิงวอนท่านครั้งแล้วครั้งเล่า ให้ลดการรับแขกลงเสียบ้าง จะได้มีเวลาพักผ่อนมากยิ่งขึ้น เพราะสังขารของท่านได้ทรุดโทรมลงไปมาก ทั้งยังล้มป่วยลงบ่อยๆ อีกด้วย แต่ท่านไม่ยอมกระทำตาม ด้วยยึดมั่นในเมตตาธรรมที่ท่านยึดถือปฏิบัติมาโดยตลอด

จนทำให้ เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2519 ท่านเกิดอาพาธอย่างฉับพลัน เบื้องต้นได้เข้ารับการ รักษาที่โรงพยาบาลสกลนคร แต่อาการไม่ดีขึ้น จึงถูกส่งตัวได้เข้ารับการรักษที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ใน กรุงเทพมหานครอีกะยะหนึ่ง โดยอยู่ในพระบรมราชานุเคราะห์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แต่รักษาตัวอยู่ได้ระยะหนึ่ง พระอาจารย์ฝั้นก็จกกลับวัด

กลับมาคราวนี้ คณะศิษย์ได้ร่วมกันสร้างกุฏิหลังใหม่ให้ท่านพักอาศัย บนสะพานองแวง ข้างโบสถ์น้ำ ในวัดป่าอุดมสมพร และทำรั้วกันเพื่อมิให้ผู้คนเข้าไปรบกวนท่าน แต่อาการของท่านก็ยังไม่ดีขึ้น มีแต่ทรงกับทรุดอยู่ตลอดเวลา

พระอาจารย์ฝั้นมรณภาพในปี พ.ศ. 2520 ณ วัดป่าอุดมสมพร นั้นเอง สิริรวมอายุได้ 78 ปี 58 พรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ ได้เสด็จฯ ไปทรง สรงน้ำศพ พระราชทานหีบทองประกอบศพ และได้เสด็จพระราชทานเพลิงศพเป็นการส่วนพระองค์

ถึงท่านจะมรณภาพไปแล้ว แต่คำสอนของท่านยังเป็นที่กล่าวขานกันหมู่ลูกศิษย์ลูกหาเสมอ หนึ่งใน คำสอนนั้นก็คือ

“ทุกคนจะต้องเข้ามหายุทธสงครามสักวันหนึ่ง คือการ ต่อสู้กับมัจจุราช เมื่อถึงเวลานั้นแต่ละคน จะต้องสู้เพื่อ ตนเอง และต้องสู้โดยลำพัง ผู้ที่สู้ได้ดีก็จะไปดี คือไปสู่ สுகติ ผู้ที่เพลี่ยงพล้ำก็จะไปร้าย คือไปสู่ ทุคติ อาวุธที่ใช้ ต่อสู้มีเพียงสิ่งเดียว คือ “สติ” ซึ่งจะสร้างสมได้ด้วยการ เจริญภาวนาเท่านั้น”